

PROSPERITAT MUNDIAL

Fa tan sols una dècada hauria semblat impensable que l'ideal d'una pau mundial adquirís la seva forma i solidesa actuals. Obstacles que en altres temps semblaven insalvables s'han esfondrat per l'empenta de la humanitat; conflictes aparentment insuperables s'han començat a resoldre gràcies a processos de consulta i d'entesa; es fa palesa la voluntat de contrarestar les agressions militars mitjançant l'acció internacional conjunta. N'ha resultat el redesvetllament tant ens les masses que componen la humanitat com en molts dirigents mundials d'una esperança en el futur del nostre planeta que gairebé ja semblava ofegada.

Arreu del món immenses energies intel·lectuals i espirituals busquen canals d'expressió, unes energies que demostren una empenta directament proporcional a les frustracions acumulades de les últimes dècades. Arreu es multipliquen les mostres d'aquest anhel que calieja en els pobles de la terra per posar fi als conflictes, al patiment i a la ruïna, uns flagells als quals avui ja cap país no és immune. Cal captar i canalitzar aquesta marea d'impulsos de canvi per tal de superar les altres barreres que traven l'acompliment d'un somni antic: assolir la pau mundial. L'esforç de voluntat que exigeix una empresa tal no es pot suscitar tan sols mitjançant crides per combatre la llista interminable de mals que afligeixen la societat. No, s'ha d'encendre mitjançant una visió de la prosperitat humana, i això en el sentit més pregon de l'expressió: despertar les possibilitats de benestar espiritual i material avui al nostre abast. Els seus beneficiaris han de ser tots els habitants del planeta, sense distincions, i sense que hi valguin condicions imposades que no tinguin res a veure amb les metes fonamentals pròpies de tal reorganització dels afers humans.

Fins avui la Història ha conegut sobretot l'experiència de tribus, cultures, classes i nacions. Amb la unificació física del planeta assolida aquest segle i amb el reconeixement de la interdependència de tothom qui hi viu, comença ara la història de la humanitat com un sol poble. El procés civilitzador llarg i lent del caràcter humà ha seguit una evolució esporàdica, desigual i palesament injust pel que fa als avantatges materials que ha dispensat. No obstant això, gràcies a tot un patrimoni de diversitat cultural i genètica acumulat durant èpoques passades, els habitants de la terra acaren avui el repte d'aprofitar la seva herència col·lectiva per tal d'assumir, conscientment i sistemàticament, la responsabilitat de forjar el seu futur.

És poc realista imaginar que la visió d'allò que ha de ser el pròxim estadi en el progrés de la civilització es pugui formular sense, alhora, fer una examen minuciós de les actituds i dels supòsits sobre els quals reposen els actuals plantejaments de desenvolupament econòmic i social. En un primer nivell elemental, la indagació hauria d'abordar qüestions pràctiques d'utilització

de recursos, pautes de planificació, política, organització i mètodes d'execució. En submergir-nos en aquesta temàtica, però, de seguida s'han de plantejar qüestions fonamentals sobre les metes que es projectin a llarg termini, les estructures socials necessàries, les implicacions dels principis de justícia social en matèria de desenvolupament, així com la natura i el paper del coneixement en la inducció de canvis perdurables. De fet, un examen així indefectiblement propiciarà un consens ampli sobre la noció mateix de natura humana.

Hi ha dues vies de discussió obertes a tots aquests temes teòrics o pràctics. A les pàgines següents ens proposem d'explorar, cenyint-nos en aquestes dues vies, l'argument d'una estratègia global de desenvolupament. La primera fa referència a les creences dominants sobre la natura i els fins del procés de desenvolupament; la segona, als papers que hi tenen assignats els seus diversos protagonistes.

Els supòsits que avui informen bona part del desenvolupament planificat són essencialment materialistes. Altrament dit, el propòsit del desenvolupament es defineix com el cultiu eficaç, i generalitzat a totes les societats, dels mitjans de prosperitat material que, després d'un procés d'encerts i d'errors, han caracteritzat algunes regions del món. Val a dir que el discurs del desenvolupament admet modificacions, que solen ser sensibles a les diferències de cultura o de sistema polític, i que procuren respondre als perills alarmants que origina la degradació mediambiental. Tanmateix, els supòsits materialistes en què es basa continuen, en essència, sense ser qüestionats.

A aquestes altures del segle és insostenible creure que l'enfocament del desenvolupament econòmic i social originat en la concepció materialista de la vida sigui capaç de satisfer les necessitats de la humanitat. Les prediccions optimistes sobre els canvis que suposaria s'han esvaït en un abisme, cada cop més profund, que separa els nivells de vida d'una minoria petita i relativament decreixent dels habitants del món i la pobresa que experimenta la immensa majoria de la població.

Aquesta crisi econòmica sense precedents, sumada a la fallida social que ella mateixa ha propiciat, reflecteix una concepció de la natura humana profundament equivocada. Les respostes que els incentius de l'ordre actual han despertat en les persones no tan sols resulten inadequades, sinó que, a la vista dels esdeveniments mundials, semblen irrellevants. Comprovem, doncs, que si el desenvolupament de la societat no troba cap propòsit més enllà de la mera millora de les condicions materials fracassarà, fins i tot en la consecució d'aquestes metes. Aquest propòsit s'ha de buscar als horitzons espirituals de la vida i de la motivació que transcendeixin el paisatge econòmic, sempre canviant, i abandonin una divisió imposada artificialment de les societats humanes en "desenvolupades" i "en vies de desenvolupament", una categorització imposada artificialment.

Replantejar els objectius del desenvolupament exigeix sotmetre a un nou examen els supòsits a l'entorn dels papers que més convenen als protagonistes del procés. El paper crucial del govern en tots els ordres no exigeix més explicacions. Tot i així, les generacions futures trobaran incomprensible el fet que, en una era que ret homenatge a la filosofia igualitària i als principis democràtics consegüents, la planificació del desenvolupament consideri les masses de la humanitat principalment com a receptores de beneficis en forma d'assistència i formació. Malgrat el reconeixement de què gaudeix el principi de participació, el marge decisor que s'ofereix a gran part de la població mundial és, a tot estirar, secundari i limitat a un ventall de possibilitats formulades per organismes que li són inaccessibles i determinades per metes que sovint resulten irreconciliables amb les seves percepcions de la realitat.

Aquest enfocament fins i tot gaudeix del suport implícit, si no explícit, que li ofereix la religió establerta. Llastrat per tradicions paternalistes, el pensament religiós sembla incapaç d'assolir que la seva fe confessada en les dimensions espirituals de la natura humana es tradueixi en confiança en la capacitat de la humanitat per transcendir les seves condicions materials.

Aquesta actitud no aconsegueix comprendre el significat d'allò que probablement és el fenomen social més important del nostre temps. Si bé és cert que gràcies al sistema de les Nacions Unides els governs s'esforcen per construir un nou ordre global, no és menys cert que els pobles del món estan galvanitzats per aquesta mateixa visió. La seva resposta ha adoptat la forma d'un sobtat floriment en l'àmbit local, regional i internacional d'innombrables moviments i organitzacions pel canvi social. Els drets humans, la promoció de la dona, els requisits socials del desenvolupament econòmic sostenible, la superació de prejudicis, l'educació moral dels infants, l'alfabetització, l'atenció primària de la salut i tota una plètor de qüestions vitals exigeixen, cada una, l'atenció urgent d'organitzacions abonades per cada vegada més persones de tots els indrets del globus.

Aquesta resposta amb què els pobles del món encaren les peremptòries necessitats actuals recorda la crida que va fer Bahà'u'llàh ja fa més de cent anys: «Preocupeu-vos fervorosament de les necessitats de l'edat en què viviu i centreu les vostres deliberacions en les seves exigències i requeriments». La transformació de la manera com un gran nombre de persones es comencen a veure a si mateixes (un canvi molt notori des del punt de vista de la història de la civilització) suscita algunes preguntes fonamentals sobre el paper que s'ha assignat al conjunt de la humanitat en la planificació del futur del nostre planeta.

I

La consciència de la unitat del gènere humà s'ha de convertir en la carcassa d'una estratègia que comprometi la població mundial en l'assumpció responsable del seu destí col·lectiu. El concepte que la humanitat constitueix un sol poble, tot i que en el discurs popular és enganyosament simple, comporta reptes fonamentals que afecten la manera com la majoria de les institucions de la societat contemporània exerceixen les seves funcions. Ja sigui en forma d'una estructura de govern civil basada en la confrontació, o sota el principi acusatori que informa bona part del dret civil; ja es tracti de la glorificació de la lluita entre classes i altres grups socials, o de l'esperit competitiu, amo de tants aspectes de la vida moderna, el conflicte s'accepta com a motor fonamental de la interacció humana. Heus ací una expressió més, en la pròpia organització social, d'aquesta interpretació materialista de la vida que s'ha anat consolidant en el decurs dels dos últims segles.

En una carta adreçada fa més de cent anys a la reina Victòria i fent servir una analogia que apunta al model més prometedor per a l'organització de la societat humana, Bahà'u'llàh compara el món amb el cos humà. En efecte, no hi ha cap altre model de l'existència fenomènica al qual puguem recórrer d'una manera prou raonable. La societat humana no es compon merament d'una massa de cèl·lules diferenciades, sinó d'associacions de persones, cadascuna de les quals està dotada d'intel·ligència i voluntat. No obstant això, les maneres d'obrar característiques de la biologia humana il·lustren principis fonamentals de l'existència. Hi destaca el principi de la unitat en la diversitat. Paradoxalment, allò que permet la realització plena de capacitats que són inherents i característiques de cadascun dels elements que la integren és la integritat i la complexitat de l'ordre que constitueix el cos humà (i l'encaix perfecte de les seves cèl·lules). No hi ha cap cèl·lula que pugui desenvolupar una vida a part del cos, perquè totes contribueixen que funcioni o gaudeixen del benestar del conjunt. El benestar físic que en resulta compleix el seu propòsit en permetre l'expressió de la consciència humana; és a dir, el fi del desenvolupament biològic transcendeix la mera existència del cos i de les seves parts.

Això que és vàlid per a la vida individual troba també la seva correlació en la societat. L'espècie humana és un tot orgànic, l'avantguarda del procés evolutiu. El fet que la consciència humana operi necessàriament mitjançant una diversitat infinita de ments i de motivacions particulars no malmet gens ni mica la seva unitat essencial. En efecte, precisament tot allò que és inherent a aquesta diversitat distingeix la unitat de l'homogeneïtat i de la uniformitat. El que avui experimenten els pobles del món (afirma Bahà'u'llàh) és la seva entrada en l'edat de la maduresa, i en aquesta maduresa naixent de l'espècie trobarà la seva expressió més reeixida el principi de la unitat en la diversitat. Des dels seus principis, coincidint amb la consolidació de la vida familiar, el procés d'organització social s'ha desplaçat des de les estructures simples del clan

i de la tribu, passant per una multitud de formacions socials urbanes, fins a l'aparició de l'Estat-nació. Amb cadascuna d'aquestes etapes, la capacitat humana ha pogut experimentar tot un repertori de noves oportunitats.

És obvi que el progrés de l'espècie no s'ha verificat a costa de la individualitat humana. L'augment de l'organització social ha comportat una expansió del marge obert a l'expressió de les capacitats latents en cada ésser humà. Com que la relació entre la persona i la societat és recíproca, cal que la transformació ara necessària es produeixi simultàniament dins la consciència humana i en l'estructura de les institucions socials. L'estratègia global de desenvolupament ha de trobar la seva meta en les oportunitats que proporcioni aquest doble procés de canvi. En aquesta etapa crucial de la història, aquesta meta ha de consistir a establir els fonaments duradors que permetin el desenvolupament gradual d'una civilització planetària.

La fonamentació d'una civilització global exigeix crear lleis i institucions mundials de vocació i autoritat també universals. L'intent només podrà començar quan el concepte de la unitat de la humanitat sigui abraçat de tot cor per les persones sobre les espatlles dels quals recau la responsabilitat de prendre decisions, i quan els principis esmentats siguin difosos a través dels sistemes educatius i dels mitjans de comunicació de masses. Un cop passat aquest llindar, s'haurà posat en marxa un procés mitjançant el qual els pobles del món emprendran la tasca de formular metes comunes i es comprometran a fer-les realitat. Tan sols una reorientació tan fonamental els arrecerará dels vells dimonis que són les baralles ètniques i religioses. Els habitants del planeta seran capaços tan sols gràcies a la consciència incipient que formen un únic poble de girar l'esquena a les pautes de conflicte que han dominat l'organització social en el passat, i d'inaugurar nous tipus de col·laboració i de conciliació. «El benestar de la humanitat - escriu Bahà'u'llàh-, la seva pau i seguretat, no són assolibles si no és que queda fermament establerta la seva unitat.»

II

La justícia és l'únic poder capaç de transformar la consciència emergent de la unitat de la humanitat en voluntat col·lectiva sobre la qual s'han d'erigir refiadament les estructures globals de la vida comunitària. En aquesta època en què les gents del món gaudeixen d'un més gran accés a informació i a idees de tota mena, es comprovarà que la justícia es referma com el principi rector de tota organització social fructífera. Cada cop més sovint, les propostes de desenvolupament planetari s'hauran de sotmetre a la llum nítida de les normes que la justícia exigeix.

En el pla individual, la justícia és la facultat de l'ànima que permet a la persona distingir la veritat de la falsedat. Als ulls de Déu -afirma Bahà'u'llàh-, la justícia és «la més estimada de totes les coses», ja que faculta cada ésser humà perquè hi vegi amb els seus propis ulls i no amb els dels altres, perquè conegui amb la pròpia comprensió i no amb la dels seus veïns o del seu grup. Exigeix imparcialitat de judici i equitat en el tracte amb els altres, cosa que en fa una companya constant, bé que exigent, en totes les ocasions de la vida.

En el pla social, la preocupació per la justícia és el marc indispensable de tota presa col·lectiva de decisions, ja que constitueix l'únic instrument mitjançant el qual s'aconsegueix la unitat de pensament i d'acció. Lluny d'impulsar l'esperit punitiu que sovint s'ha amagat sota el seu nom en èpoques passades, la justícia és l'expressió pràctica de la convicció que en nom del progrés humà els interessos de la persona i els de la societat s'entrellacen inextricablement. En la mesura que la justícia es converteix en preocupació rectora de la interacció humana, agafa empena un clima consultiu que fa examinar desapassionadament les opcions i seleccionar els canals d'acció pertinents. En aquest clima les tendències, sempre presents, cap a la manipulació i el partidisme tenen moltes menys possibilitats de desviar el procés decisor.

Les implicacions per al desenvolupament social i econòmic són profundes. L'afany de justícia permet que, en definir el progrés, no se sucumbeixi a la temptació de sacrificar el benestar de la humanitat (i fins i tot del planeta mateix) als avantatges de què els grans avenços tecnològics forneixen unes minories privilegiades. En l'etapa de disseny i de planificació, garanteix que recursos de caire limitat no es desviïn vers projectes aliens a les prioritats socials i econòmiques de la comunitat. Per sobre de tot, tan sols poden aspirar a captar el compromís de les masses de la humanitat, de qui en depèn l'execució, els projectes de desenvolupament que escaiguin a les seves necessitats i d'objectius justos i equitatius. Les qualitats humanes requerides, com l'honradesa, la disposició per la feina i l'esperit de col·laboració, se solen prestar feliçment a l'assoliment de metes col·lectives enormement exigents quan cada membre (més encara, quan cada grup component de la societat) pot confiar que gaudeix de la protecció de les normes i de la garantia dels avantatges que atenyen tothom per igual.

Per això la discussió d'una estratègia de desenvolupament econòmic i social toca fons en tractar dels drets humans. Definir-la exigeix que la promoció dels drets humans s'alliberi de les falses dicotomies que durant tant de temps l'han aferrada amb les seves urpes. L'engatjament perquè cada ésser humà gaudeixi de les llibertats de pensament i d'acció escaients al seu desenvolupament personal no justifica el culte a l'individualisme, que tan profundament corromp tants terrenys de la vida contemporània. Com tampoc no s'ha de deïficar l'Estat com a suposada panacea per garantir així el benestar de la societat en el seu conjunt. Ben al contrari: la història del segle present demostra prou clarament que ideologies semblants i els ordres de prioritats que marquen han estat els principals enemics dels interessos que pretesament aspiraven a servir. Tots els aspectes relatius als drets humans tan sols poden trobar la seva expressió legítima i creadora en un marc consultiu i decisor, que serà possible si es reconeix la unitat orgànica de la humanitat.

Avui dia, l'organització en la qual recau la tasca de crear aquest marc i de salvaguardar la promoció dels drets humans davant dels qui pretenguin explotar-la és el sistema d'institucions internacionals nascudes al caliu tràgic de dues guerres mundials calamitoses i de l'experiència de la fallida econòmica mundial. És significatiu que l'expressió «drets humans» no hagi passat al domini públic fins a la promulgació l'any 1945 de la Carta de les Nacions Unides i després de l'adopció, al cap de tres anys, de la Declaració Universal dels Drets Humans. En aquests documents històrics s'hi reconeix formalment que el respecte a la justícia social és correlatiu a l'establiment de la pau mundial. El fet que aquesta Declaració fos aprovada per l'Assemblea General sense ni un vot en contra li confereix d'arrel una autoritat que des d'aleshores no ha parat de créixer.

L'activitat més íntimament lligada a la consciència, com a capacitat distintiva de la natura humana, és l'exploració de la realitat que la persona realitza tota sola. La llibertat d'investigar el propòsit de l'existència, així com la llibertat de desenvolupar els dons de la natura humana que el fan abastable, exigeix protecció. Cal que les persones siguin lliures per conèixer. Que aquesta llibertat sigui objecte d'abusos i que aquests abusos siguin cruament encoratjats per determinats trets de la societat contemporània no rebaixa de cap manera la validesa de l'impuls mateix que ens hi aboca.

Aquest impuls característic de la natura humana és el que substancia l'imperatiu moral que duu a enunciar molts dels drets que consagren la Declaració Universal i els Convenis que hi estan relacionats. L'educació universal, la llibertat de moviment, l'accés a la informació i l'oportunitat de participar a la vida política són tots aspectes de la seva concreció que exigeixen garanties explícites per part de la comunitat internacional. Cosa que també és vàlida pel que fa

a la llibertat de pensament i de creences (inclosa la llibertat religiosa) i al dret a tenir opinions i a expressar-les de manera escaient.

Com que el cos de la humanitat és únic i indivisible, cada membre de l'espècie neix al món com a fiança del conjunt. Aquest fideïcomís constitueix el fonament moral de la majoria dels altres drets (sobretot els drets socials i econòmics) que les institucions que componen les Nacions Unides intenten definir de manera semblant. Aquest fideïcomís inclou drets com la seguretat de la família i de la llar, la propietat i el dret a la intimitat. Les obligacions per part de la comunitat s'estenen a la provisió de feina, atenció a la salut mental i física, salaris justos, repòs i lleure, i a tota una munió d'altres expectatives raonables que coven els membres de la societat.

El principi del fideïcomís col·lectiu origina, així mateix, el dret de tota persona a esperar que les condicions culturals essencials per a la seva identitat gaudeixin de la protecció del dret nacional i internacional. Anàlogament al paper que té el cabal genètic en la vida biològica de la humanitat i en el seu entorn, la riquesa immensa que és la diversitat cultural assolida en el decurs de milers d'anys resulta vital per al desenvolupament social i econòmic d'una espècie humana a punt d'arribar a la seva majoria d'edat. Representa un patrimoni al qual s'ha de deixar fructificar en forma d'una civilització global. D'una banda, les expressions culturals necessiten ser emparades davant les asfixiants influències materialistes. D'altra banda, les cultures han de desenvolupar la capacitat d'obrar recíprocament d'acord amb les pautes en canvi continu de la civilització, i lliures de la manipulació amb fins polítics partidistes.

«La llum dels homes -assegura Bahà'u'llàh- és la justícia. No l'apagueu amb els vents contraris de l'opressió i la tirania. El propòsit de la justícia és assolir la unitat entre els homes. L'oceà de la saviesa divina sorgeix dins aquesta paraula exaltada, i els llibres del món no poden contenir-ne el significat íntim.»

III

Per tal que els criteris que defineixen els drets humans, avui en procés de formulació per part de les nacions, siguin promoguts i implantats com a normativa internacional, s'ha de partir d'una definició nova i profunda de les relacions humanes. Les concepcions actuals sobre què és natural i apropiat en totes les relacions (entre els mateixos éssers humans, entre les persones i la natura, entre l'individu i la societat, entre els membres de la societat i les seves institucions) reflecteixen graus de comprensió assolits per l'espècie humana en etapes primerenques i menys madures del seu desenvolupament. Si és cert que la humanitat arriba a la seva majoria d'edat, si tots els habitants del planeta constitueixen un sol poble, si la justícia és el principi rector de l'organització social, aleshores no cal sinó refundre les concepcions actuals, sorgides en el desconeixement d'aquestes realitats emergents.

El moviment en aquest sentit a penes ha començat. En el seu desplegament mateix ha d'anar originant una nova comprensió de la natura de la família i dels drets i les responsabilitats dels seus membres. Transformarà completament el paper de les dones en tots els àmbits de la societat. La radicalitat del seu efecte reordenador es podrà apreciar en la relació que les persones mantenen amb la feina, així com en la seva noció del lloc que ocupa l'activitat econòmica en les seves vides. Comportarà canvis transcendents en el govern dels afers humans i en les institucions creades per impulsar-lo. Mitjançant la seva influència, la tasca de les organitzacions no governamentals, en ràpida expansió, serà objecte d'una major racionalització. Garantirà la creació de legislació vinculant sobre el medi ambient i sobre les necessitats de desenvolupament de tots els pobles. En última instància, la reestructuració del sistema de les Nacions Unides que aquest sistema ja provoca ara mateix conduirà sens dubte a l'establiment d'una federació de nacions dotada dels seus propis cossos, legislatiu, judicial i executiu.

En aquesta tasca de reformulació del sistema de relacions humanes resulta fonamental el procés que Bahà'u'lláh denomina «consulta». «En totes les coses és necessari consultar», tal és el Seu consell. «La maduresa del do de la comprensió es manifesta a través de la consulta.»

La recerca de la veritat que es requereix en aquest procés exigeix una qualitat i una intensitat molt superior a la que sol ser present en els contactes i les negociacions amb què avui dia es dirimeixen els afers humans. No és una tasca fàcil. La seva consecució resulta greument perjudicada pel clima de protesta sistemàtica, que és un altre dels trets dominants de la societat contemporània. Les disputes, la propaganda, els procediments basats en la confrontació, i tot l'aparell del partidisme, que durant molt de temps han estat notes tan familiars de l'activitat col·lectiva, malmeten l'essència mateixa del propòsit que anima la consulta, i que no és cap altre que el d'atènyer un consens sobre la veritat d'una situació determinada i sobre l'elecció més sàvia entre els diversos cursos d'acció possibles en un moment determinat.

En realitat, Bahà'u'llàh fa una crida a un procés de consulta en el qual els participants s'esforcin per transcendir els seus propis punts de vista per tal de poder funcionar com un cos, amb les seves metes i interessos propis. En una atmosfera així, marcada per la franquesa i la cortesia, les idees no pertanyen al seu autor circumstancial, sinó al conjunt del grup, per la qual cosa tal grup queda facultat per descartar-les, revisar-les o adoptar-les segons el que més convingui. La consulta prospera en la mesura en què tots els seus participants n'abonen conjuntament les decisions, amb independència de les opinions amb què inicialment hagin encetat la discussió. En circumstàncies així, no resulta difícil reconsiderar una decisió que a la llum de l'experiència es reveli deficient.

Des d'aquesta perspectiva la consulta és l'expressió operativa de la justícia en l'àmbit dels afers humans. És tan vital per a l'èxit de tota empresa col·lectiva que ha de constituir el tret primordial de tota estratègia viable de desenvolupament econòmic i social. Tant és així que la participació de les persones de la sanció i els esforços de les quals depèn la bona fi d'aquesta estratègia tan sols resulta eficaç en la mesura en què la consulta s'accepta com el principi organitzatiu de tot projecte. «Cap home no pot assolir la seva veritable posició -aconsella Bahà'u'llàh- si no és mitjançant la justícia. Cap poder no pot existir si no és mitjançant la unitat. Cap benestar ni prosperitat són factibles si no és mitjançant la consulta.»

IV

Les tasques inherents al desenvolupament d'una societat global requereixen capacitats d'una categoria molt per damunt del que fins ara ha assolit l'espècie humana. Atènyer aquestes altures exigirà que les persones particulars i les organitzacions socials frueixin d'una accessibilitat al coneixement enormement més gran. En aquest procés de capacitació, l'educació universal ha de ser un factor indispensable; però l'esforç fructificarà tan sols en la mesura en què els afers humans es reorganitzin i es permeti que persones i grups de tots els sectors de la societat reuneixin les condicions per adquirir coneixements i aplicar-los per forjar els seus destins.

Al llarg de la història constatable, la consciència humana ha depès de dos sistemes fonamentals de coneixements, gràcies als quals ha pogut expressar progressivament les seves potencialitats: ciència i religió. L'experiència de l'espècie s'ha valgut de tots dos instruments per reorganitzar-se, interpretar el seu entorn, explorar els seus poders latents i disciplinar la seva vida moral i intel·lectual. Totes dues han actuat com a autèntics progenitors de la civilització. A més, amb l'avantatge que ens concedeix la perspectiva històrica, es fa palès que l'eficàcia d'aquesta estructura dual ha estat màxima en els períodes en què la religió i la ciència, cada una en el seu àmbit, han obrat en sintonia.

Atès el respecte gairebé universal de què frueix avui dia la ciència, no cal estendre's sobre els mèrits que l'acrediten. En el context d'una estratègia de desenvolupament econòmic i social la qüestió ja no és aquesta, sinó com organitzar l'activitat científica i tecnològica. Si la tasca en qüestió es mira principalment com un vedat d'elits establertes que viuen en un nombre reduït de nacions, és obvi que el fossar que tal plantejament ja ha creat entre rics i pobres de la terra es farà inevitablement més gros, amb les conseqüències funestes que ja hem esmentat que comportarà per a l'economia mundial. Certament, si la majoria de la humanitat es continua veient com a mers consumidors de productes de ciència i tecnologia creats en algun altre indret, es fa palès aleshores que no es pot denominar amb justícia «desenvolupament» els programes concebuts per atendre les seves necessitats.

Per tant, l'expansió de l'activitat científica i tècnica també suposa un repte crucial i gegantí. Uns instruments de canvi social i econòmic tan poderosos han de passar de ser el patrimoni de segments socials afavorits a organitzar-se de manera que les persones de tots els orígens puguin participar en aquesta activitat segons les seves capacitats. A més de crear programes que estenguin l'educació requerida a tots els seus beneficiaris potencials, aquesta reorganització comportarà necessàriament l'establiment arreu del món de centres viables d'aprenentatge, institucions que recalquin la capacitat participativa dels pobles del món en la generació i ampliació del desenvolupament. L'estratègia de desenvolupament, alhora que reconeix les àmplies diferències de capacitats humanes, ha de fer seva la meta important de possibilitar que

tots els habitants de la terra tinguin participació en els processos de la ciència i de la tecnologia, que són un dret seu de naixement inalienable. Cada dia que passa els arguments ja coneguts per mantenir l'*status quo* perden poder persuasiu davant les revolucionàries tecnologies de la comunicació, amb tota la informació i la capacitació que posen a l'abast de grans sectors de la població mundial, siguin on siguin i sigui quin sigui el seu origen cultural.

Els reptes que afronta la humanitat en la seva vida religiosa, per bé que de signe diferent, són també imponents. Per a la gran majoria de la població mundial, la idea que la natura humana posseeix una dimensió espiritual (més encara, que la seva identitat fonamental és espiritual) és una veritat que no exigeix demostració. Es tracta d'una percepció de la realitat que ja es descobreix en els registres més primerencs de la civilització, i que ha cultivat uns quants milers d'anys cadascuna de les grans tradicions religioses del passat. Els seus assoliments perdurables en el camp del dret, les arts i el procés civilitzador de les relacions humanes confereixen sentit i densitat a la Història. D'una manera o d'una altra, els seus impulsos exerceixen una influència diària en les vides de la majoria de les persones, com confirmen cada dia inequívocament els fets; i els anhels que desvetllen són inexhauribles i poderosos, més enllà de tot càlcul.

Per tant, sembla evident que els esforços de tota mena destinats a promoure el progrés humà haurien de procurar fer servir unes capacitats que són tan universals i tan immensament creadores. ¿Per què, doncs, les qüestions espirituals que té al seu davant la humanitat no han centrat l'atenció del discurs sobre el desenvolupament? ¿Per què fins ara la majoria de les prioritats, i fins i tot dels supòsits bàsics, dels plans de desenvolupament internacional s'han decidit d'acord amb perspectives materialistes que abonen només petites minories de la població mundial? ¿Quin crèdit hem de concedir a la devoció que s'afirma que es professa al principi de participació universal, però que repudia la vàlua de l'experiència cultural definitòria dels participants?

Potser s'adduirà que, com que els temes morals i espirituals han estat històricament units a doctrines teològiques rivals, objectivament no validables, excedeixen el marc de referència en què la comunitat internacional decideix els seus plans de desenvolupament. Concedir-los algun paper destacat seria obrir portes a aquestes tendències dogmàtiques que han alimentat el conflicte social i que han obstruït el desenvolupament humà. Sens dubte és un raonament que conté un cert grau de veritat. Els defensors dels diversos sistemes teològics del món carreguen una responsabilitat onerosa, no tan sols pel descrèdit en què ha caigut la fe entre molts pensadors avançats, sinó també per les inhibicions i les distorsions introduïdes en el discurs que de manera permanent fa la humanitat sobre el missatge espiritual. Tanmateix, concloure que la resposta consisteix a frenar la investigació de la realitat espiritual, prescindint de les arrels més profundes de la motivació humana, no és sinó un engany manifest. L'únic resultat, en la mesura

en què aquesta censura ha assolit el seu propòsit en la història recent, n'ha estat traslladar els destins a una nova ortodòxia per a la qual la veritat és amoral, i els fets, independents dels valors.

Molts dels grans assoliments de la religió, pel que fa a l'existència en aquesta terra, han estat de caire moral. Gràcies a les seves ensenyances i a l'exemple de vides humanes que han il·luminat, moltíssimes persones de totes les èpoques i països han desenvolupat la seva capacitat d'estimar. Han après a disciplinar la part animal de la seva natura, a fer grans sacrificis pel bé comú, a practicar el perdó, la generositat i la confiança, i a fer servir la seva fortuna i altres mitjans en pro de la civilització. S'han ideat sistemes institucionals que transformen aquests avanços en normes de vida social aplicades a gran escala. Per més que afegitons dogmàtics i baralles sectàries n'hagin empobrit i desviat el curs, els impulsos espirituals mobilitzats per figures transcendents com Krishna, Moisès, Buda, Zoroastre, Jesús i Mahoma no ha deixat de ser la força que ha exercit més influència en la civilització del caràcter humà.

Com que, per tant, el repte consisteix a potenciar la humanitat fent que el saber sigui molt més accessible, cal que l'estratègia possibilitadora es vertebri a l'entorn d'un diàleg ininterromput i més intens entre la ciència i la religió. És (o ara com ara hauria de ser) un tòpic que, en tota esfera d'activitat i en cadascun dels seus nivells, les percepcions i les destreses que tipifiquen els assoliments científics han de recórrer als principis morals i al poder del compromís espiritual per garantir-ne l'aplicació més idònia. Per exemple, les persones necessiten aprendre a separar els fets de les conjectures, i certament a distingir entre els punts de vista subjectius i la realitat objectiva. El grau de contribució al progrés humà que assoleixin les persones i les institucions així preparades queda determinat, però, per la seva devoció a la veritat i la seva desafecció pels dictats dels seus propis interessos i passions. Una altra capacitat que la ciència ha de cultivar en totes les persones és la de pensar en clau de processos, incloent els processos històrics; no obstant això, si aquest avanç intel·lectual ha de contribuir en el seu moment a promoure el desenvolupament, és imperiós que prejudicis de raça, cultura, gènere o creences sectàries no n'embrollin la perspectiva. De manera anàloga, l'ensinistrament que ha de permetre que els habitants de la Terra participin en la producció de la riquesa no podrà tirar endavant les seves aspiracions de progrés si no és en la mesura en què tal impuls sigui il·luminat per aquesta convicció espiritual: que el servei a la humanitat és el fi tant de la vida individual com de l'organització social.

Precisament en aquest context marcat per l'elevació de les capacitats humanes, producte al seu torn d'una expansió del coneixement a tots els nivells, s'han d'abordar els problemes econòmics amb què s'enfronta la humanitat. Tal com demostra l'experiència dels últims decennis, no es poden concebre els avantatges i els afanys materials com a fins en si mateixos. El seu valor consisteix no tan sols a atendre les necessitats humanes més elementals d'habitatge, alimentació, atenció sanitària i similars, sinó a ampliar el ventall de les capacitats humanes. El paper més important que correspon a l'activitat econòmica en el desenvolupament humà consisteix, per tant, a dotar les persones i les institucions de mitjans que posin al seu abast el fi veritable del desenvolupament, és a dir: posar els fonaments d'un ordre social nou per tal de cultivar les il·limitades potencialitats latents en la consciència humana.

El repte que afronta el pensament econòmic consisteix a acceptar sense reserves que el desenvolupament respon a aquest propòsit (i d'aquí ve la seva responsabilitat com a promotor dels mitjans més indicats). Només així l'Economia i les ciències relacionades podran treure's de sobre la caparra de les penes materialistes que avui les distreuen i desplegar el seu potencial com a instruments vitals per atènyer la prosperitat, en el sentit més ple de la paraula. En cap altre punt no es fa tant palesa la necessitat d'un diàleg rigorós entre la ciència i la religió.

El problema de la pobresa ens pot servir d'il·lustració. Les propostes habituals de solució parteixen del convenciment que no falten els recursos materials (o en tot cas que es poden produir mitjançant la ciència i la tecnologia) que assuugin i a la llarga extirpin aquesta condició mil·lenària i tret gairebé consubstancial de la vida humana. Una de les raons principals per la qual no es materialitza aquest assuaujament és que els avenços científics i tecnològics necessaris responen a un conjunt de prioritats que tan sols estan relacionades de manera tangencial amb els interessos reals de la majoria de la humanitat. Per descarregar el món del pes de la pobresa cal un reajustament radical d'aquestes prioritats. Tal missió exigeix una recerca decidida dels valors més adequats, una recerca que ha de sotmetre a una prova molt dura els recursos espirituals i científics de la humanitat. La religió, mentre continui captiva de doctrines sectàries que no són capaces de distingir entre la resignació i la mera passivitat i que ensenyen que la pobresa és un tret inherent a la vida a la Terra l'única escapatòria de la qual es troba en el més enllà, veurà greument malmesa la seva contribució a aquesta empresa. Per contribuir eficaçment a la lluita per una humanitat més pròspera, l'esperit religiós ha de trobar, bevent de la Font d'inspiració d'on brolla, nous conceptes espirituals i principis congruents amb una època que pretén establir la unitat i la justícia en els afers humans.

L'atur també planteja qüestions similars. En el pensament contemporani el concepte de feina se sol reduir a la feina remunerada i dirigida a l'adquisició de mitjans per al consum de béns

disponibles. El sistema és circular: l'adquisició i el consum donen lloc al manteniment i l'expansió de la producció de béns i, per tant, al sosteniment de la feina retribuïda. Per separat, totes aquestes activitats són essencials per al benestar de la societat. Tanmateix, demostra que la concepció en conjunt és inadequada l'apatia que els comentaristes socials aprecien tant en àmplies capes de treballadors com en la desmoralització que s'escampa en un exèrcit creixent d'aturats.

No és gens estrany, doncs, que el món reconegui cada cop més la urgència de trobar una nova «ètica de la feina». També aquí res que no siguin les percepcions generades per la interacció creadora dels sistemes de coneixement científic i religiós no podrà engegar una reorientació tan fonamental dels hàbits i les actituds. A diferència dels animals, que per mantenir-se depenen de tot el que els proporciona el seu entorn immediat, els éssers humans no tenen més remei que satisfer les seves necessitats, pròpies i alienes, expressant les seves capacitats latents immenses mitjançant la feina productiva. En obrar així, i per més modesta que sigui la seva aportació, es converteixen en participants del procés civilitzador. Compleixen així un objectiu que els uneix als altres. En la mesura en què s'exerceixi en esperit de servei a la humanitat, afirma Bahà'u'llàh, la feina és una forma d'oració, un mitjà per adorar Déu. Tota persona posseeix la capacitat d'observar-se sota aquesta llum; i l'estratègia del desenvolupament, independentment de la natura dels plans i de les recompenses que prometin, ha d'apel·lar a aquesta capacitat inalienable de l'individu. Una perspectiva de menys volada no podrà suscitar mai la magnitud d'esforç i compromís que exigeixen les tasques econòmiques futures.

El pensament econòmic afronta pel que fa a la crisi mediambiental un repte similar. S'ha fet palesa, fredament i objectivament, la fal·làcia de certes teories fonamentades en la creença que la natura no coneix límits a la seva capacitat de satisfer qualsevol exigència que els éssers humans li imposin. Una cultura que atorga valor absolut a l'expansió, a l'adquisició i a la satisfacció de les apetències humanes, està obligada a reconèixer que tals metes no constitueixen en si mateixes una pauta realista per fer política. Així mateix, els enfocaments econòmics mancats de l'instrumental necessari per afrontar el fet que la majoria dels grans reptes són d'abast global i no particular són inadequats.

L'esperança sincera segons la qual aquesta crisi moral es pot d'alguna manera resoldre deïflicant la natura mateixa tan sols ratifica la desesperació espiritual i intel·lectual que la crisi ha engendrat. Reconèixer que la creació constitueix un tot orgànic i que la humanitat té la responsabilitat de custodiar-lo ja és meritori; ara bé, per si mateix aquest reconeixement no és capaç d'infondre a les consciències un sistema nou de valors. Tan sols una intel·ligència dels fets que sigui nova, científica i espiritual en el sentit més ple d'aquests termes facultarà l'espècie humana per complir el fideïcomís que la Història li encomana.

Tard o d'hora, totes les persones hauran de recuperar, per exemple, la seva capacitat de resignació, la seva bona disposició envers la disciplina moral i la seva entrega al deure, unes qualitats que fins a èpoques relativament recents es consideraven com una part primordial de l'ésser humà. Repetidament al llarg de la Història, les ensenyances dels Fundadors de les grans religions han aconseguit d'infondre aquestes qualitats en grans masses de persones receptives. Aquestes mateixes qualitats tenen avui una importància encara més vital; però la seva expressió actual ha d'assumir una forma congruent amb l'arribada de la humanitat a la seva majoria d'edat. També en aquest terreny pertoca a la religió superar la prova de vèncer obsessions passades: la resignació no és fatalisme; la moralitat no té res a veure amb el puritanisme antivital que tan sovint s'ha apropiat del terme; i l'entrega al deure no comporta sentiments de superioritat moral, sinó de vàlua pròpia.

El rebuig persistent de la plena equiparació de les dones fa més punyent el repte que afronten la ciència i la religió en la vida econòmica del planeta. Qualsevol observador objectiu comprèn que el principi de la igualtat dels sexes és vital en tota concepció del futur benestar de la terra i els seus habitants. El principi incorpora una veritat sobre la natura humana que ha romàs essencialment ignorada durant llargues etapes de la infantesa i de l'adolescència que ha recorregut la humanitat. «Les dones i els homes -afirma Bahà'u'llàh emfàticament- han estat i continuaran sent sempre iguals als ulls de Déu.» L'ànima racional no coneix gènere, i siguin quines siguin les injustícies passades imputables als dictats de la supervivència, ara no tenen lloc, en una època en què la humanitat frega el llindar de la seva maduresa. El compromís d'assolir la igualtat plena entre dones i homes, en tots els dominis de la vida i en cada àmbit de la societat, és crucial per al triomf de l'estratègia global de desenvolupament, des de la seva concepció fins a la seva execució mateix.

A dir veritat, el progrés que es produeixi en aquest terreny reflectirà l'èxit de qualsevol programa de desenvolupament. Atès el paper vital de l'activitat econòmica en l'avançament de la civilització, la mesura en què les dones accedeixin a totes les esferes de l'economia serà una prova visible del ritme de desenvolupament. El repte va més enllà de garantir una distribució equitativa de les oportunitats, per més important que això sigui, i exigeix que els temes econòmics siguin sotmesos a un replantejament radical que comporti la incorporació de tot un ventall d'experiències i percepcions humanes que fins avui solien quedar excloses del discurs. Els models econòmics clàssics de mercats impersonals en què els éssers humans actuen com a executors autònoms de preferències egoistes no satisfaran les necessitats d'un món motivat per ideals d'unitat i justícia. La societat es veurà esperonada a perfilar models econòmics nous a partir d'experiències compartides de què es refiï i que despertin la seva simpatia, respectant la relació dels éssers humans amb els seus semblants i reconeixent l'aportació vital de la família i

de la comunitat al benestar. Com que aquesta conquesta intel·lectual és altament altruista, haurà de buscar suport en la sensibilitat espiritual i científica. I en aquest punt l'experiència mil·lenària de la dona la predisposa a fer contribucions crucials a l'esforç comú.

VI

Rumiar sobre una transformació social d'aquest abast equival a plantejar-se quin poder cal per assolir-la, i (una qüestió inseparable) quina autoritat pot exercir un tal poder. Tal com s'esdevé amb totes les implicacions que comporta la integració accelerada del planeta, aquests dos termes familiars exigeixen així mateix una redefinició urgent.

Al llarg de la història (i malgrat garanties teològiques i ideològiques en sentit contrari), el poder s'ha acostumat a interpretar com a prerrogativa d'algunes persones o grups. Sovint, en efecte, s'ha arribat a concebre en termes de mitjans susceptibles de fer-se servir contra els altres. Aquesta interpretació del poder s'ha convertit en un tret ingènit de la cultura de divisió i de conflicte que ha acompanyat l'espècie humana durant diversos mil·lennis, independentment de les orientacions socials, religioses o polítiques que hagin prevalgut en certes èpoques i a parts diverses del món. En general, el poder ha estat un atribut d'individus, faccions, pobles, classes i nacions; un atribut especialment associat a la persona de l'home, més que a la dona, i la principal conseqüència del qual ha estat conferir als seus beneficiaris la capacitat d'adquirir, prevaler, dominar, resistir i vèncer.

Els processos històrics resultants han fet que el benestar i la civilització humans patissin alhora revessos catastròfics i avenços extraordinaris. Reconèixer els beneficis és reconèixer també els revessos, així com les clares limitacions de les pautes de conducta que van originar els uns i els altres. Els hàbits i les actituds relacionats amb els usos del poder sorgits durant les llargues èpoques d'infantesa i adolescència de la humanitat ja freguen els límits de la seva eficàcia. Avui dia, en una era els problemes més punyents de la qual són majoritàriament globals, persistir en la idea que el poder comporta avantatges per als diversos segments de la família humana és equivocar-se greument en la teoria i ja no comporta cap utilitat pràctica per al desenvolupament econòmic i social del planeta. Els qui encara s'hi aferren (els mateixos que en èpoques pretèrites es podien sentir refermats per aquesta teoria) veuen com els seus plans ensopeguen amb un embroll de frustracions i obstacles inexplicables. En la seva expressió tradicional i competitiva, el poder és tan aliè a les necessitats del futur de la humanitat com ho poden ser les tècniques de locomoció ferroviària a la tasca de posar satèl·lits espacials en òrbita.

L'analogia no deixa de ser apropiada. L'espècie humana, esperonada per les exigències del seu propi procés de maduració, nota la necessitat de treure's de sobre una idea del poder i del seu ús heretada de l'antigor. Que ho pot aconseguir ho demostra el fet que, bé que subjugada per la concepció tradicional, la humanitat sempre ha aconseguit concebre el poder d'altres maneres molt més congruents amb les seves esperances. La Història subministra proves abundoses que hi ha hagut persones de tots els orígens que, al llarg de les èpoques, han tret partit, per més que fos de manera intermitent i inadequada, d'una àmplia gamma de recursos creatius propis. Potser

l'exemple més obvi sigui el poder mateix de la veritat, un agent de canvi vinculat a alguns dels avenços més grans de l'experiència filosòfica, religiosa, artística i científica de l'espècie. La força de caràcter representa una altra palanca mobilitzadora d'immenses capacitats humanes, cosa que també es pot dir de la influència de l'exemple, sigui en la vida de les persones sigui en les societats humanes. I passa gairebé del tot desapercebuda la força impressionant que pot exercir la unitat, una força la influència de la qual és «tan poderosa -en paraules de Bahà'u'llàh- que pot il·luminar tota la Terra».

Les institucions aconseguiran fer aflorar i canalitzar les potencialitats latents en la consciència dels pobles del món en la mesura en què l'exercici de l'autoritat es regeixi per principis en harmonia amb els interessos d'una espècie humana en ràpida maduració. Aquests principis inclouen el deure de les autoritats a fer-se mereixedores de la confiança, el respecte i el suport genuí de les persones els actes de les quals pretenen governar; a consultar obertament i en el major grau possible tots els que vegin afectats els seus interessos per les possibles decisions; a sospesar objectivament les necessitats i les aspiracions reals de les comunitats a les quals serveixen; a optimitzar els avanços científics i morals per aprofitar els recursos comunitaris i les energies dels seus membres. Cap principi d'autoritat eficaç no és tan important com donar prioritat a la creació i el sosteniment de la unitat entre els membres de la societat i els membres de les seves institucions administratives. Ja hem fet referència al tema, íntimament relacionat, del compromís amb la recerca de la justícia en tots els afers.

Naturalment, aquests principis poden obrar tan sols dins una cultura que pel seu mètode i esperit sigui essencialment democràtica. Però això no equival a sancionar la ideologia partidista que agosaradament i pertot arreu s'arroga el nom de democràcia i que, malgrat les seves impressionants aportacions al progrés humà, es troba avui al fangar de l'apatia, el cinisme i la corrupció que ella mateixa ha creat. En elegir els qui han de prendre les decisions col·lectives, la societat no necessita ni és ben servida pel teatre polític de candidatures, aspirants, electoralisme i crides al vot. Totes les persones tenen capacitat per adoptar, a mesura que es vagin educant i cerciorant que els seus interessos reals de desenvolupament són atesos pels programes que els són proposats, procediments electorals que refinin gradualment l'elecció dels seus cossos decisoris.

Alhora que la integració de la humanitat pren cos, els càrrecs seleccionats d'aquesta manera hauran d'orientar els seus esforços dins una perspectiva global. Segons Bahà'u'llàh, no tan sols en l'àmbit nacional, sinó també en el local, els representants electes s'han de considerar ells mateixos responsables del benestar de tota la humanitat.

VII

La tasca de concebre una estratègia de desenvolupament global que acceleri la maduresa de la humanitat comporta el repte de remodelar radicalment totes les institucions de la societat. Els protagonistes als quals aquest repte es dirigeix són tots els habitants del planeta: la humanitat en general, els governants de totes les categories, les persones que treballen en organismes de coordinació internacional, els científics i els pensadors socials, tots els qui estiguin dotats de talent artístic o relacionats amb els mitjans de comunicació i els líders de les organitzacions no governamentals. La rèplica apropiada a aquest repte s'ha de fonamentar en el reconeixement incondicional de la unitat de la humanitat, en el compromís d'establir la justícia com a principi organitzatiu de la societat i en la voluntat decidida d'aprofitar al màxim les possibilitats que puguin derivar del diàleg sistemàtic entre la ciència i la religió per al foment de les capacitats humanes. L'empresa obliga a replantejar-se d'arrel la majoria dels conceptes i supòsits que avui dia regeixen la vida econòmica i social. Així mateix, cal que l'acompanyi la certesa que, per més dilatat que sigui el procés, i independentment dels contratemps amb què hagi de topar, el govern dels afers pot córrer per canals que serveixin les necessitats reals de la humanitat.

Aquesta perspectiva deixarà de ser poc menys que un altre miratge utòpic tan sols si s'accepta que la humanitat està passant de la infantesa col·lectiva a la seva maduresa. Imaginar que un esforç d'aquestes proporcions és factible entre nacions i pobles desesperats i lliurats als seus antagonismes va contra tota saviesa transmesa. Aquesta possibilitat només és concebible si -com afirma Bahà'u'llàh- l'evolució social ha arribat a un d'aquests tords decisius pels quals, de sobte, tots els fenòmens de l'existència es veuen empesos a emprendre etapes noves de desenvolupament. La convicció profunda que una transformació tan gran ja està en camí ha inspirat els parers expressats en aquesta declaració. A tothom qui hi reconegui anhels familiars dels seus propis cors, Bahà'u'llàh els assegura que Déu, aquest dia incomparable, ha dotat la humanitat de recursos espirituals a l'altura del repte:

Oh, vosaltres que viviu als cels i a la terra! Ha aparegut allò que mai abans no havia aparegut.

Vet aquí el dia en què els excel·lentíssims favors de Déu s'han escampat sobre els homes, el Dia en què la Seva poderosíssima gràcia ha estat infosa a totes les coses creades.

Els trastorns que ara convulsionen els afers de la humanitat no tenen precedents i comporten conseqüències enormement destructives. Perills històricament inconcebibles rondan una humanitat desorientada. Tanmateix, l'error més gran que poden cometre els líders mundials

serà permetre que la crisi posi en dubte el resultat últim reservat al procés actual. Se'n va un món i en ve un altre (nou) que malda per néixer. Els hàbits, les actituds i les institucions que els segles han acumulat es veuen sotmesos a proves tan necessàries per al desenvolupament humà com inevitables. Als pobles del món se'ls exigeix que demostrin una fe i una tenacitat commensurable amb les energies que el Creador de totes les coses ha infós en aquesta primavera espiritual de la humanitat: «Uniu-vos en consell», vet aquí la crida de Bahà'u'llàh:

sigueu un en pensament. Que cada alba sigui millor que la seva vigília i cada demà més ric que el seu ahir. El mèrit de l'home rau en el servei i la virtut, i no en el fast de l'opulència i les riqueses. Procureu que les vostres paraules estiguin purificades d'ocioses fantasies i desigs mundans, i que els vostres fets estiguin nets d'astúcies i sospites. No dissipeu la riquesa de les vostres vides precioses en la recerca d'una inclinació corrupta i malvada, ni permeteu que els vostres esforços es malbaratin en promoure el vostre interès personal. Sigueu generosos en els vostres dies d'abundor i pacients a l'hora de l'aflicció. L'adversitat és seguida per l'èxit, i la joia ve després de la pena. Guardeu-vos de l'ociositat i de la mandra, i aferreu-vos a tot allò que beneficiï la humanitat, tan si sou joves com si sou vells, encimbellats o humils. Compte, que no sembreu la zitzània de la discòrdia entre els homes, ni planteu les espines del dubte als cors purs i radiants.